

KARTA KURSU

Nazwa	Podstawy kryminologii i kryminalistyki	
Nazwa w j. ang.	<i>The fundamentals of criminology and forensics studies</i>	
Koordynator	Dr Agnieszka Polończyk	Zespół dydaktyczny
		Dr Agnieszka Polończyk
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem zajęć jest przekazanie wiedzy dotyczącej podstaw kryminologii oraz kryminalistyki. W ramach części wykładów dotyczącej kryminologii, omówione zostaną teorie kryminologiczne od okresu prepozytywizmu do czasów współczesnych. Studenci zapoznani zostaną z metodami badań rozmiarów i dynamiki przestępczości. Przedstawione zostaną wybrane rodzaje przestępczości – przestępczość wśród osób nieletnich, zabójstwa, przestępczość kobiet, przestępczość gospodarcza, przestępczość drogowa. Poruszona zostanie również problematyka przestrzennych aspektów przestępczości, jak również tematyka wiktymologii oraz zapobiegania przestępczości. Druga część zajęć poświęcona zostanie przedmiotowi kryminalistyki. Studenci zapoznani zostaną z funkcjami kryminalistyki oraz stadiami procesu wykrywania sprawców przestępstw. Omówione zostaną m.in. rodzaje śladów kryminalistycznych, przedstawione znaczenie *modus operandi* w procesie wykrywczym, a także wyjaśnione zasady profilowania zmierzającego do opracowania dynamicznej charakterystyki sprawcy i przejawów jego zachowań. Podczas ćwiczeń, które odnosić się będą bezpośrednio lub pośrednio do tematyki wykładów, nacisk położony zostanie na wykorzystanie wybranych zagadnień w praktyce w odniesieniu do konkretnych przykładów i sytuacji. Podczas zajęć wykorzystanie zostanie metodyka *design thinking* – myślenia projektowego, której metody i narzędzia pomagają w kreatywny i nowatorski sposób rozwiązywać złożone problemy i zagadnienia.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą teorii kryminologicznych, rozumie różnorodne uwarunkowania przestępczości, potrafi szczegółowo scharakteryzować i przeanalizować poszczególne rodzaje przestępstw.	K1_W01 K1_W05 K!_W06
	W02 Dysponuje poszerzoną wiedzą dotyczącą profilaktyki kryminalnej.	
	W03 Posiada wiedzę dotyczącą oględzin jako czynności procesowo-kryminalistycznej ze szczególnym uwzględnieniem oględzin miejsca zdarzenia.	
	W04 Zna w podstawnym stopniu zasady przesłuchań, a także różne metody identyfikacji (daktyloskopia, cheiloskopia, odontoskopia, otoskopia).	
	W05 Wie, na czym polegają badania śladów biologicznych oraz traseologia i osmologia.	

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Potrafi dostrzec, prawidłowo ocenić, a następnie dokonać interpretacji zjawisk związanych z przestępczością.	K1_U01 K1_U02
	U02 Potrafi wyjaśnić przyczyny stawania się przestępcą. Umie określić rozmiary i dynamikę przestępczości. Umie wskazać czynniki stanowiące podłoże przemocy w rodzinie oraz działania ukierunkowane na zwalczanie tego zjawiska.	
	U03 Umie określić stadia procesu wykrywania sprawców przestępstw.	
	U04 Umie zdefiniować rolę śladów kryminalistycznych w postępowaniu wykrywczym i sądowym.	
	U05 Potrafi wyjaśnić rolę <i>modus operandi</i> w procesie wykrywczym.	
	U06 Umie wskazać bazy danych zawierające informacje o czynach przestępczych, sprawcach oraz przedmiotach związanych ze zdarzeniem.	
	U07 Potrafi określić wartość dowodową różnych metod identyfikacji (daktyloskopia, badania antropologiczne).	

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	<p>K01 Potrafi profesjonalnie wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z obszaru kryminologii i rzetelnie pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk związanych z przestępczością.</p> <p>K02 Potrafi efektywnie analizować i trafnie interpretować przyczyny i przebieg konkretnych procesów związanych z przestępczością.</p>	<p>K1_K01</p> <p>K1_K02</p>

Organizacja									
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach							
		A	K	L	S	P	E		
Liczba godzin	15	15							

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład interaktywny
Prezentacje multimedialne
Praca w grupach
Studia przypadków
Dyskusja grupowa

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X				X	
W02							X	X				X	
W03							X	X				X	
W04							X	X				X	
W05							X	X				X	
U01							X	X				X	
U02							X	X				X	

U03							X	X				X	
U04							X	X				X	
U05							X	X				X	
U06							X	X				X	
U07							X	X				X	
K01							X	X				X	
K02							X	X				X	

Kryteria oceny	<p>Obecność na wykładach i ćwiczeniach (max. 2 nieobecności, z czego 1 należy odrobić), aktywny udział w ćwiczeniach (praca grupowa, dyskusja).</p> <p>Ćwiczenia kończą się kolokwium zaliczeniowym bez oceny (zal). Zaliczenie ćwiczeń jest warunkiem koniecznym do zaliczenia całości przedmiotu.</p> <p>Całość przedmiotu kończy się zaliczeniem pisemnym bez oceny (zal). Obowiązuje znajomość tematyki poruszanej podczas wykładów.</p>
----------------	--

Uwagi	<p>Osoby odznaczające się wysoką aktywnością oraz wysokim poziomem merytorycznym wypowiedzi mają szansę na zwolnienie z kolokwium zaliczeniowego.</p> <p>Warunkiem koniecznym do rozważenia takiej sytuacji przez prowadzącą jest również wysoka frekwencja podczas ćwiczeń (max. 1 nieobecność).</p>
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

TEMATYKA WYKŁADÓW:

1. Przedmiot kryminologii. Teorie kryminologiczne (prepozytywizm, pozytywizm, nurt socjologiczny, kryminologia marksistowska, multikauzalizm, szkoła chicagowska, kryminologia europejska do połowy XX w., teorie naznaczania, nurty krytyczne).
2. Przestępczość – opis i próba pomiaru zjawiska. Przestępczość rzeczywista, ujawniona i nieujawniona. Źródła informacji o przestępczości. Rozmiar, struktura i dynamika przestępczości. Statystyka kryminalna.
3. Przestrzenne aspekty przestępczości.
4. Przestępczość nieletnich. Zabójstwa i ich sprawcy. Przestępczość kobiet. Przestępczość gospodarcza. Przestępczość drogową. Wiktymologia. Lęk przed przestępczością.
5. Profilaktyka kryminologiczna. Państwowy system zapobiegania przestępczości. Zadania jednostek samorządu terytorialnego. Społeczne strategie zapobiegania przestępczości.
6. Przedmiot kryminalistyki. Metody śledcze. Oględziny jako czynność procesowo-kryminalistyczna. Oględziny miejsca, zwłok, osoby, rzeczy. Ekspertyzy kryminalistyczne.
7. Ślady kryminalistyczne, *modus operandi*. Przesłuchanie. Metody identyfikacji (daktyloskopia, cheiloskopia, odontoskopia, otoskopia). Badania śladów biologicznych, osmologia, traseologia.
8. Zaliczenie.

TEMATYKA ĆWICZEŃ:

1. Ćwiczenia 1 – Poczucie bezpieczeństwa. Interesujące przypadki przestępstw w Polsce i na świecie.
2. Ćwiczenia 2 – Teorie kryminologiczne (socjologiczne, biologiczne, środowiskowe). Teoria E. Ferriego; teoria E.H. Sutherlanda; teorie szkoły kartograficznej; teorie francuskiej/chicagowskiej szkoły środowiskowej).
3. Ćwiczenia 3 – Przestrzenne aspekty przestępczości.
4. Ćwiczenia 4 – Cyberprzemoc – agresja elektroniczna.
5. Ćwiczenia 5 – CPTED – Przeciwdziałanie przestępczości poprzez projektowanie bezpiecznej przestrzeni (w przypadku zajęć online/tradycyjnych).
6. Ćwiczenia 6 – Ustalanie *modus operandi* sprawcy.
7. Ćwiczenia 7 – Lingwistyka kryminalistyczna.
8. Zaliczenie.

Wykaz literatury podstawowej

1. Drzazga E., Grzyb M. (red.), *Nowe kierunki w kryminologii*, Warszawa 2018.
2. Gruza E., Goc M., Moszczyński J., *Kryminalistyka, czyli o współczesnych metodach dowodzenia przestępstw*, Warszawa 2020.
3. Hołyst B., *Kryminalistyka. Wydanie 13.*, Warszawa 2018.
4. Hołyst B., *Kryminologia. Wydanie 12.*, Warszawa 2022.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Błachut J., Gaberle A., Krajewski K., *Kryminologia*, Gdańsk 2007.
2. Kasprzak J., Młodziejowski B., Kasprzak W., *Kryminalistyka. Zarys systemu*, Warszawa 2015.
3. Kuć M., *Kryminologia. 3. wydanie*, Warszawa 2015.
4. Kwasiński R., *Przesłuchanie podejrzanego w sprawach przestępstw o charakterze terrorystycznym*, Warszawa 2019.
5. Kwiatkowska-Wójcikiewicz V., Zubańska M. (red.), *Współczesna kryminalistyka. Wyzwania i zagrożenia*, Szczytno 2015.
6. Pływaczewski E., Jurgielewicz-Delegacz E., Dajnowicz-Piesiecka D. (red.), *Współczesna przestępczość i patologie społeczne z perspektywy interdyscyplinarnych badań kryminologicznych*, Warszawa 2017.
7. Pływaczewski E., Filipkowski W., Rau Z. (red.), *Przestępczość w XXI wieku. Zapobieganie i zwalczanie. Problemy prawno-kryminologiczne*, Warszawa 2015.
8. Stawnicka J., *Bezpieczeństwo uczestników interakcji. Kiedy słowo jest bronią*, Dąbrowa Górnicza 2012.
9. Stawnicka J., *Dialogiczny wymiar bezpieczeństwa. Rzecz o polskiej policji*, Katowice 2013.
10. Stawnicka J., *Dyskurs o bezpieczeństwie z perspektywy lingwosecuritologii*, Katowice 2016.
11. Szostak M., Dembowska I. (red.), *Innowacyjne metody wykrywania sprawców przestępstw. Materiały z konferencji*, Wrocław 2014.
12. Widacki J. (red.), *Kryminalistyka. 3. Wydanie*, Warszawa 2016.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2